

قیمت گذاری در حمل و نقل

Pricing of transportation

فعالیت‌های اقتصادی در جوامع پیشرفته با عملیات تجارت معنا می‌یابند و تمام معاملات تجاری برای اجرایی شدن از سیستم حمل و نقل بهره می‌گیرند. افزون بر این، یکی از عوامل اصلی تشکیل شهرها و تمدن‌ها، صرفه‌های ناشی از تجمع می‌باشد، زیرا استقرار فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در فواصل کم‌تر، هزینه‌های کمتری را نیز در پی خواهد داشت و به‌مراتب، کسب‌وکارهای رقابتی با مزایای نسبی ایجاد شده رونق می‌یابند. این ایده مبتنی بر این است که هزینه‌های حمل و نقل در قیمت نهایی تمام شده اثرگذار می‌باشند. بنابراین هر رویکردی که ارتباطات حمل و نقلی کم هزینه شهری را تسهیل و تسریع بخشد، تداوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرها را تقویت می‌کند. به‌علاوه، سیستم حمل و نقل کارآمدتر، حضور در تجارت رقابتی بین‌المللی را نیز تضمین می‌کند.

بر این اساس، محققان در راستای تجزیه و تحلیل حمل و نقل با بهره‌گیری از علم اقتصاد در تلاشند بین رفتار واقعی کاربران سیستم‌های حمل و نقل و محدودیت‌های منابع یک اقتصاد واقعی، سازگاری متناسبی را ایجاد کنند (Small et al., 2007).

قیمت گذاری تراکم ترافیک، پارکینگ، حمل و نقل عمومی از انواع قیمت گذاری‌ها هستند که با هدف بهینه‌سازی سیستم حمل و نقل، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند، با این چشم‌انداز که هر کاربر به میزان استفاده از خدمات حمل و نقلی، موظف به پرداخت هزینه نهایی می‌باشد (Small, 2008).

با در نظر داشتن این ایده در ذهن که رفاه اقتصادی از مابه‌التفاوت منافع و هزینه کل اجتماعی حاصل می‌گردد، روش کلی قیمت گذاری در بخش حمل و نقل از ماهیت این اصل که منافع نهایی (MB) می‌بایست با قیمت بهینه (P) و هزینه نهایی (MC) برابر باشد، پیروی می‌کند (Immers & Stada, 2004).

از این‌رو، در قیمت گذاری بخش حمل و نقل، منافع نهایی حاصل از هریک از خدمات احصا شده و با مقایسه با هزینه‌های نهایی، قیمت و مقدار بهینه استخراج می‌گردد. از آنجا که معمولاً هزینه‌های نهایی بخش حمل و نقل تماماً درونی نبوده و متأثر از هزینه‌های خارجی است، اخذ عوارض و افزایش قیمت‌ها به نسبت هزینه‌های خارجی جهت نیل به حداکثر رفاه اجتماعی در این بخش بسیار مورد توجه می‌باشد.

کتاب‌شناسی

- Immers, L. H., & Stada, J. E. (2004). Basics of Transport Economics. Faculty of Engineering, Katholieke Universiteit Leuven, 6.
- Small, K. A. (2008). Urban transportation policy: A guide and road map. Forthcoming in Robert P. Inman, ed., The Urban Enigma: City Problems. City Prospects, Princeton University Press.
- Small, K. A., Verhoef, E. T., & Lindsey, R. (2007). The economics of urban transportation. Routledge.

بابک صفاری

گروه اقتصاد، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان،

اصفهان، ایران

فاطمه سادات حسین پور عسکریان

کارشناسی ارشد دانشگاه هنر اصفهان